

Bransjeorganisasjon mellom børs og katedral

Merethe Sunde,
HR-sjef og spesialrådgiver i NHO Service og
Handel,
tidligere direktør i NHO Håndverk

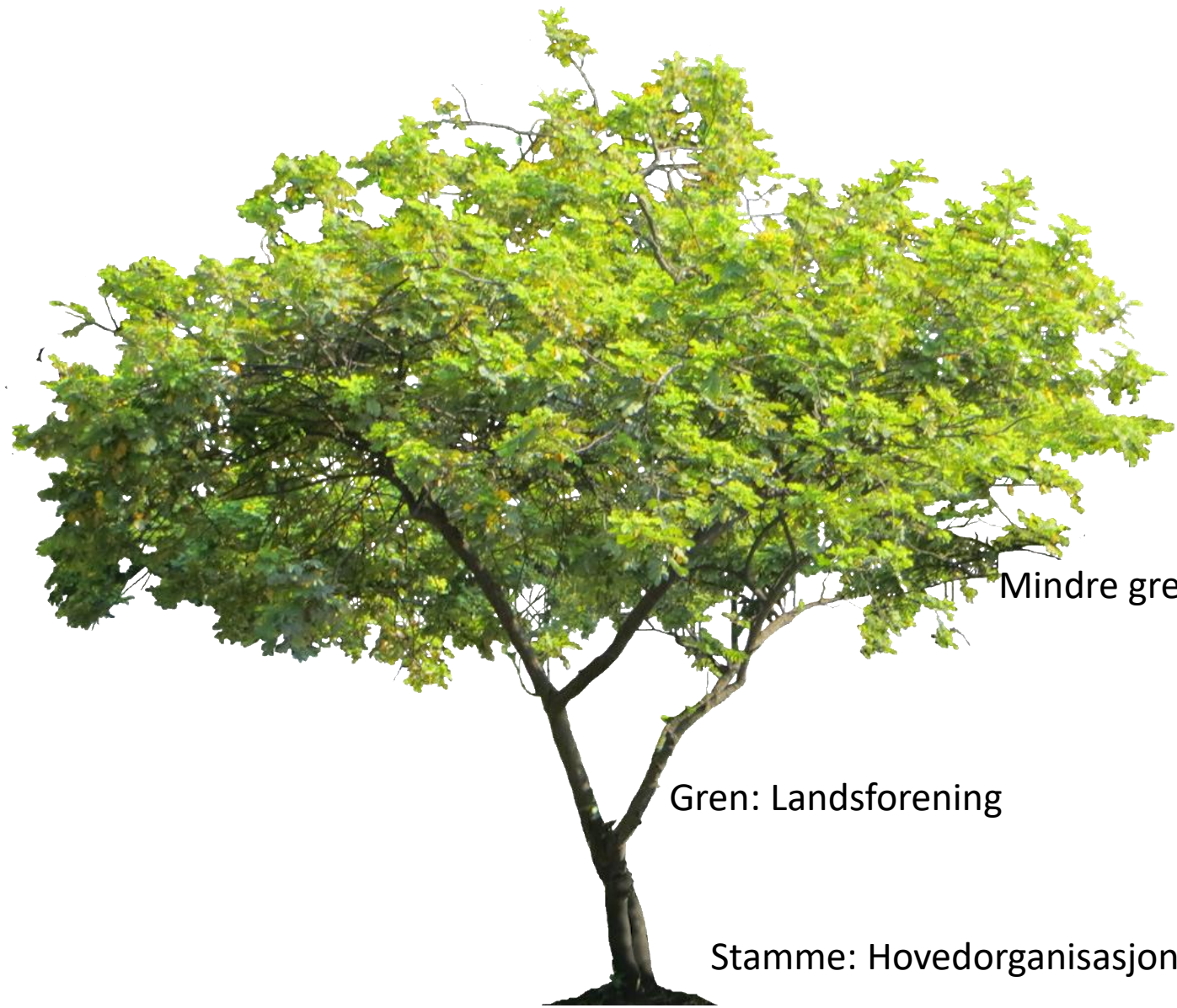
Dette bildet av Ukjent forfatter er lisensiert under CC BY-SA

– Hva kan en hovedorganisasjon bidra med?

Mindre grener: Bransje

Gren: Landsforening

Stamme: Hovedorganisasjon

Litt historikk..

- Laugsvesenet som utviklet seg fra middelalderen (rundt 1600 i Norge) ble etterhvert en slik hemske på det frie næringsliv at statsmaktene stadig måtte gripe inn ved lover og forordninger.
- Norge tidlig 1800-tallet: 44 laug med til sammen 1331 mestere

- Grunnlovens §101 - håndverksloven av 1839 stoppet laugenes virksomhet. Særlig anstalter og fengselsvesen underbydde oppdrag.
- Samordnet interessekamp: Stiftelse av Christiania Haandværkerforening (nå Oslo Håndverks- og industriforening) i 1838 som motsvar
- Kompromiss med Kong Karl Johan - Kongen vedtok likevel at anstaltene ikke skulle ha lov til å ta imot bestillinger fra private.
- Nasjonal laugsaming for å opprettholde privilegier, men i 1850 stort flertall på [Stortinget](#) for næringsfrihet
- Teknikerne og håndverkerforeningen slår seg sammen

- 1886: [Den norske Fællesforening for Haandværk og Industri](#) stiftet i [Christiansand](#). Interesseforening, senere delt i to.
- 1900: N.A.F , med hovedansvaret for [arbeidsgiverfunksjonene](#), Industriforbundet og Håndverkerforbundet arbeidet med næringspolitiske spørsmål.
- 1989 – Norges Arbeidsgiverforening, Norsk Industriforbund og Håndverkernes Arbeidsgiverforening slår seg sammen til Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
- De store byggfagene samlet seg i Byggenæringens landsforening
- De mindre håndverksfagene ble forsøkt samlet i HBL; Håndverks-bedriftenes landsforening

HBL –Håndversbedriftenes Landsforening

- Harry Bjerkengs landsforening
- Et forsøk på å samle alle håndverksbransjene unntatt bygghåndverk i en landsforening.
- Økende trussel ;
  - Små fag i sterk konkurranse med industriell produksjon
  - Norges plass i verden – olje mot varer. Import har gjort butikkdelen større enn produksjonsdel
  - Tollunioner og reduserte tollbarrierer, bedre fraktsystemer
  - Mange av håndverksfagene sliter også i kamp mot hobbymarkedet.
  - Fokus på «små håndverksfag» og europeisk samarbeid

Broket forsamling

52 ulike fag,

- fra orgelbyggere til neglfile,ere,
- fra frisørkonsern til enkeltmannsforetak,
- fra gammel tradisjon til hypermoderne uttrykk.
- Fra produsent til butikk

« Norges Gullsmedforbund

- Norges Gullsmedforbund, stiftet 1907, en fagsammenslutning av bedrifter i gullvarebransjen, [gullsmeder](#), fabrikanter og grossister. Er et fellesorgan for Gull- og Sølvvareleverandørenes forening og Norges Gullsmedforbunds detaljistforening. Den siste er **kollektivt tilsluttet**

Håndverksbedriftenes Landsforening (HBL). »

NHO Håndverk – ressursene forvitrer

- Kollektiv innmelding fra ulike bransjer (Gullsmedene, Urmakere, m.m.). NHO krevet individuelle medlemskap
- Landsforeningene for dyre – ønske om å sammenslå flere
- Forsøk på å redusere stab – 2,5 ansatte
- Overstyrt av frisørene med 5 ansatte
- Bransjeorganisasjonene i konkurranse om medlemmene
- Lokale/fylkesvise laug som fremdeles eksisterer (eks Oslo Håndverk- og industriforbund)

Bransjerepresentasjon

- 75% av landsforeningen var NFVB
- 10% Blomsterdekoratører
- 5-10% Gull og ur
- 5 % Annen Handel
- 5 % Små og verneverdige fag og mye annet uklassifisert

Omlegging av kurs –

- Ny landsforening for de gjenværende bransjene –
NHO Handel
– NHO Service og Handel
- Nye tanker for noen av fagene – bygge på nytt..

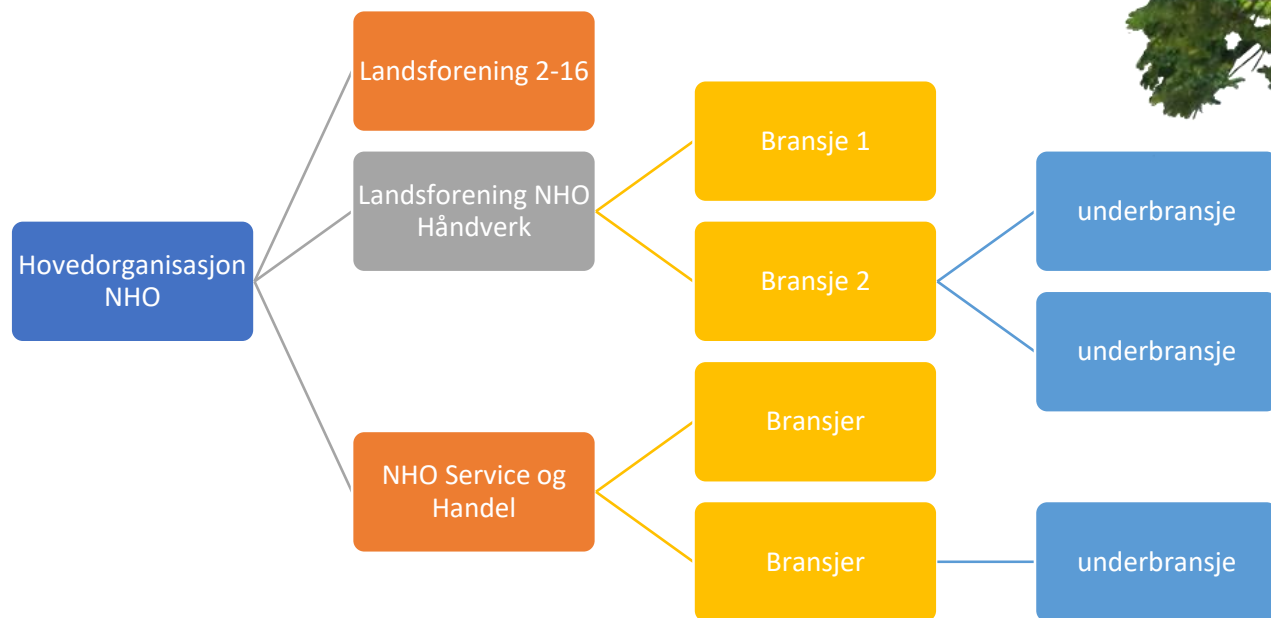

Konklusjonen/ideen om sammenslåing

42 fag er historisk verdifulle –
kan disse overleve som
håndverkfag og i hvilken grad
kreves støtte?

NHO-fellesskapet

Bransje

- Tett på medlemmene
- Interessepolitikk
  - Deltar i utvalg
  - Følger med på hva som skjer i faget
- Fokus på fag, fagutdanning
  - Representater til Faglig råd
  - Fastsetter fagplaner
- Tett medlemskontakt
- Arrangerer nettverksmøter, kurs mm.
- Gjør hva medlemmene ønsker

Landsforening – Støttefunksjon for bransjene

- Ansetter bransjedirektør (8 i NHO SH)
  - Mulighet for samarbeid internt. Samordning av saker mot andre bransjer og landsforeninger. Læringsutbytte
- Arbeidsliv
  - Tarifforhandlinger med ulike arbeidstakerorganisasjoner
  - Advokatservice på arbeidsgiverspørsmål
- Støtte til bransjenes næringspolitikk / myndighetskontakt/hjelp til høringssaker /samordning med andre bransjer (profesjonalisering). Koordinering utad.
- Kommunikasjon/informasjon/mediehandtering
- Medlemsavdeling
  - forvaltning av medlemmene inn/ut (CRM registreringer)
  - Medlemsfordeler
    - NHO forsikring og pensjon
    - Innkjøpsordning – ulike produkter (drives av NHO Reiseliv)
    - Eurojuris – advokattjenester
    - Onsanger AS – patent og varemerke
    - M.m.

Nytteverdi forutsetter arbeidstakere

NHO Reiseliv Innkjøpskjeden
Innkjøpskjeden + Horecainnkjøp = smarte innkjøp

Brooke Lark, Unsplash.com

[Bli med i Innkjøpskjeden](#)

[Om oss](#)

[Partnerbonus](#)

[Samarbeidspartnere](#)

[Bærekraft](#)

[Netthandel](#)

[Logg inn](#)

[Kontakt oss](#)

[NHO Reiseliv](#) > [Innkjøpskjeden](#)

Vi er Norges største innkjøpsorganisasjon for overnattings-, serverings- og reiselivsbedrifter. Vi følger opp våre leverandører og bidrar til et mer bærekraftig norsk reiseliv. [Les mer](#)

✓ Kampanjer

[Kampanje fra 2080.no](#)

[Nytt grønt protein fra Findus](#)

[Veggdyrvtale Anticimex](#)

NHO -hovedorganisasjon

- Samler all næringspolitikk. Bedriftenes plass i samfunnet og som bidrag til norsk økonomi – Ole Erik Almlid
- Forhandler med LO og hovedorganisasjonene. Stor tariffavdeling
- Fører rettssaker for landsforeningene
- Koordinerer landsforeningene på fagutdanning, gir informasjon, snakker med departement, samordner m.m.
- Koordinerer 15 regionkontorer, inkludert Brussel
- Har ekspertise innen juridiske felt, fører saker, egen HMS-avdeling, samarbeide med NAV
- Stor årskonferanse, kurs og konferanser -
- utvikling av medlemsfordeler –
  - Arbinn
  - Håndbøker
  - Offentlige anskaffelser

Nytteverdi forutsetter arbeidstakere

Eierutvalg

Småbedriftsforum

Female Future

Ulike interessesamlinger

m.m.

Velkommen til småbedriftsdagen under Arendalsuka

Nyhet

Bjarne Brøndbo avslutter NHOs småbedriftsdag i Arendal.

Småbedriftene eller SMBene som de gjerne kalles, utgjør 99 prosent av alle bedrifter i Norge og 47 prosent av de ansatte i privat sektor.

[NHO](#) > [Kompetanse og utdanning](#) > [Artikler](#) > [Bedriftenes kompetansebehov](#)

Bedriftenes kompetansebehov

Fagartikkel, [Kompetanse og utdanning](#)

Hvilke yrker, fagområder, utdanningstyper og utdanningsnivåer har bedriftene behov for de neste fem årene? Hvilke fagarbeidere og ingeniører har de mest behov for? NHO kartlegger løpende hva slags kompetanse bedriftene har behov for.

Del denne siden:

NHO gjennomfører hvert år en kartlegging av bedriftenes kompetansebehov gjennom NHOs kompetansebarometer. 6 av 10 NHO-bedrifter har i stor eller noen grad et udekket

Representasjon i Faglige råd og i SRY

Faglige råd

De faglige rådene er myndighetenes rådgivende organ for fag- og yrkesopplæringen.

De faglige rådene

<p><u>Bygg- og anleggsteknikk</u></p> <p>Faglig råd for bygg- og anleggsteknikk (FRBA) jobber med å utvikle kvaliteten i bygg- og anleggsfagene på videregående nivå.</p>	<p><u>Design og tradisjonshåndverk</u></p> <p>Faglig råd for design og tradisjonshåndverk (FRDT) jobber med å utvikle kvaliteten i design og tradisjonshåndverk på videregående nivå</p>	<p><u>Elektrofag</u></p> <p>Faglig råd for elektrofag (FREL) jobber for å utvikle kvaliteten i elektrofagene på videregående nivå.</p>
<p><u>Frisør, blomster- og interiørdesign</u></p> <p>Faglig råd for frisør, blomster- og interiørdesign (FRFB) jobber med å utvikle kvaliteten i frisør, blomster og interiør på videregående nivå.</p>	<p><u>Helse- og oppvekstfag</u></p> <p>Faglig råd for helse- og oppvekstfag (FRHO) jobber for å utvikle kvaliteten i helse- og oppvekstfagene på videregående nivå.</p>	<p><u>IKT og medieproduksjon</u></p> <p>Faglig råd for IKT og medieproduksjon (FRIM) jobber med å utvikle kvaliteten i IT- og mediefagene på videregående nivå.</p>
<p><u>Naturbruk</u></p>	<p><u>Restaurant- og matfag</u></p>	<p><u>Salg, service og reiseliv</u></p>

Faglig råd for design og tradisjonshåndverk (FRDT) jobber med å utvikle kvaliteten i design og tradisjonshåndverk på videregående nivå

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 01.10.2018

↓ Last ned som PDF   🖨️ Skriv ut

Utdanningsprogrammet for design og tradisjonshåndverk innføres fra skoleåret 2020-21. De 43 lærefagene i utdanningsprogrammet ligger i dag i utdanningsprogram for design og håndverk.

Design og håndverk er et av utdanningsprogrammene som var prioritert i gjennomgangen av tilbudsstrukturen. Utdanningsprogrammet har flere og sammensatte utfordringer. En av utfordringene er stor nedgang i søkertall og nedgangen i antall nye lærekontrakter. Søkingen har gått jevnt nedover i perioden 2007 til 2015. Statistikken viser videre at design og håndverk er det utdanningsprogrammet med den laveste andelen elever som følger ordinær progresjon fra Vg1 til Vg2. Dette, sammen med et relativt høyt antall elever som velger påbygging til studiekompetanse, fører til at rekrutteringen til lærefagene og arbeidsmarkedet ikke er tilstrekkelig. Vg1 design og håndverk leder til 49 lærefag og 3 yrkeskompetansefag. Den store bredden mellom fagene oppleves som utfordrende både for skole og arbeidsliv, og det

Marianne Monsrud, leder FRDT

Solveig Torgersen Grinder, nestleder FRDT

(foto: Moment Studio)

» [Side for faglige råd og SRY](#)

Forutsetninger for å kunne være tilknyttet en hovedorganisasjon som bransje

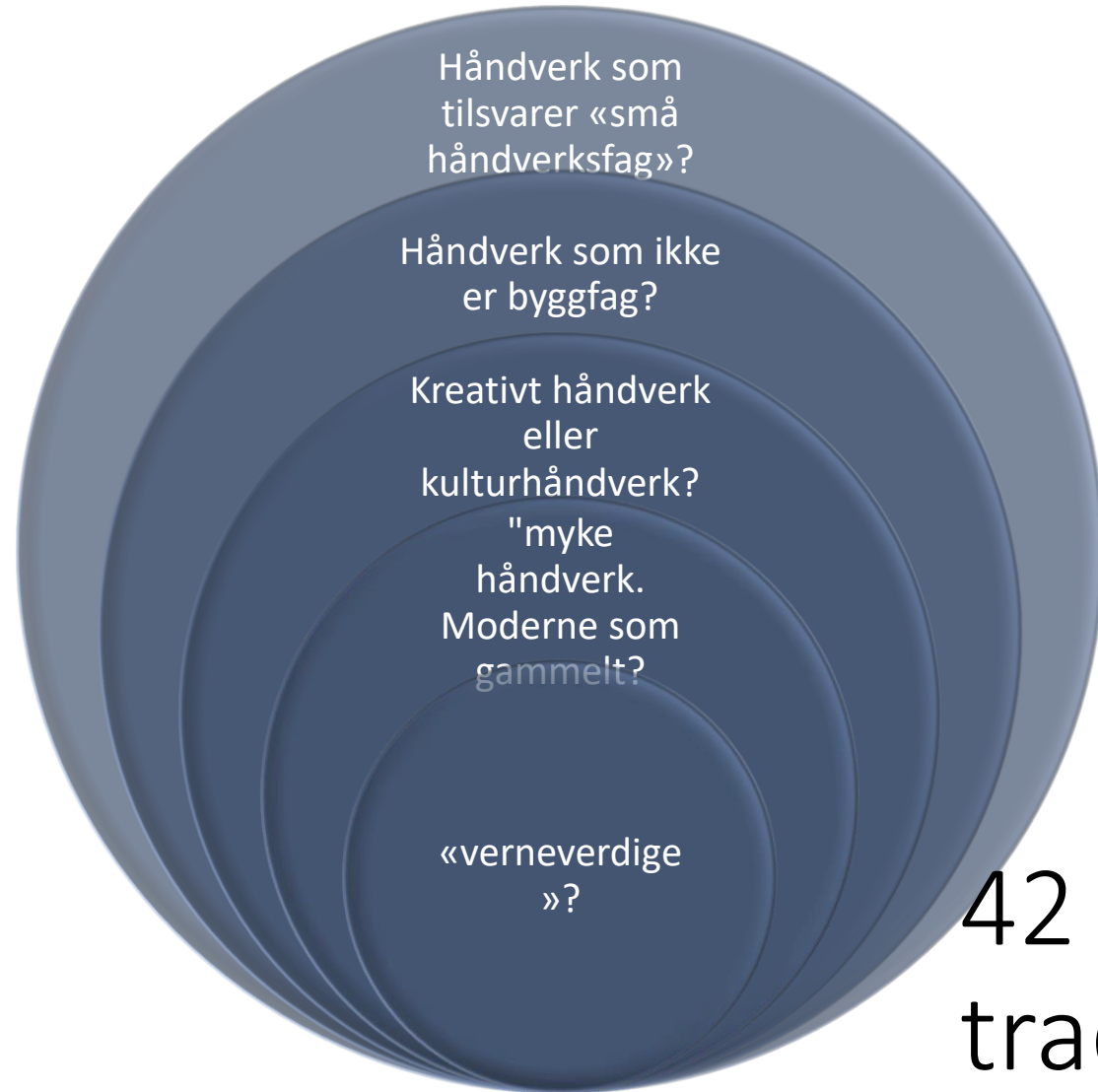
1. Bransjens medlemmer må mange nok til å være representative
2. felles interessefelt; kunnskap, tariff og politikk
3. en (eller flere) talsperson med faglig innsikt i bransjen
4. tilstrekkelig betalingsevne til bransjefellesskapet /evt annen finansiering
5. -betalingsevne til Landsforening og NHO for deres bistand.
6. Tilknytning til en hovedorganisasjon for å kunne representere bransjen i aktuelle fora

Representative i mengde
representative i innhold

Felles interessefelt?

42 verneverdig
tradisjonshåndverk

Betalingsevne

tilstrekkelig betalingsevne til bransjefellesskapet /evt annen finansiering

- en talsperson med faglig innsikt i bransjen. Å være i stand til å representere 42 fag vil minimum kreve 1 person.
- Betaling til Landsforening + hovedorganisasjon for å kunne representere bransjen i aktuelle fora. Nederste betalingsnivå vil fra 2020 være 6000,-.

Ideen ved opprettelse av bransjeprosjektet

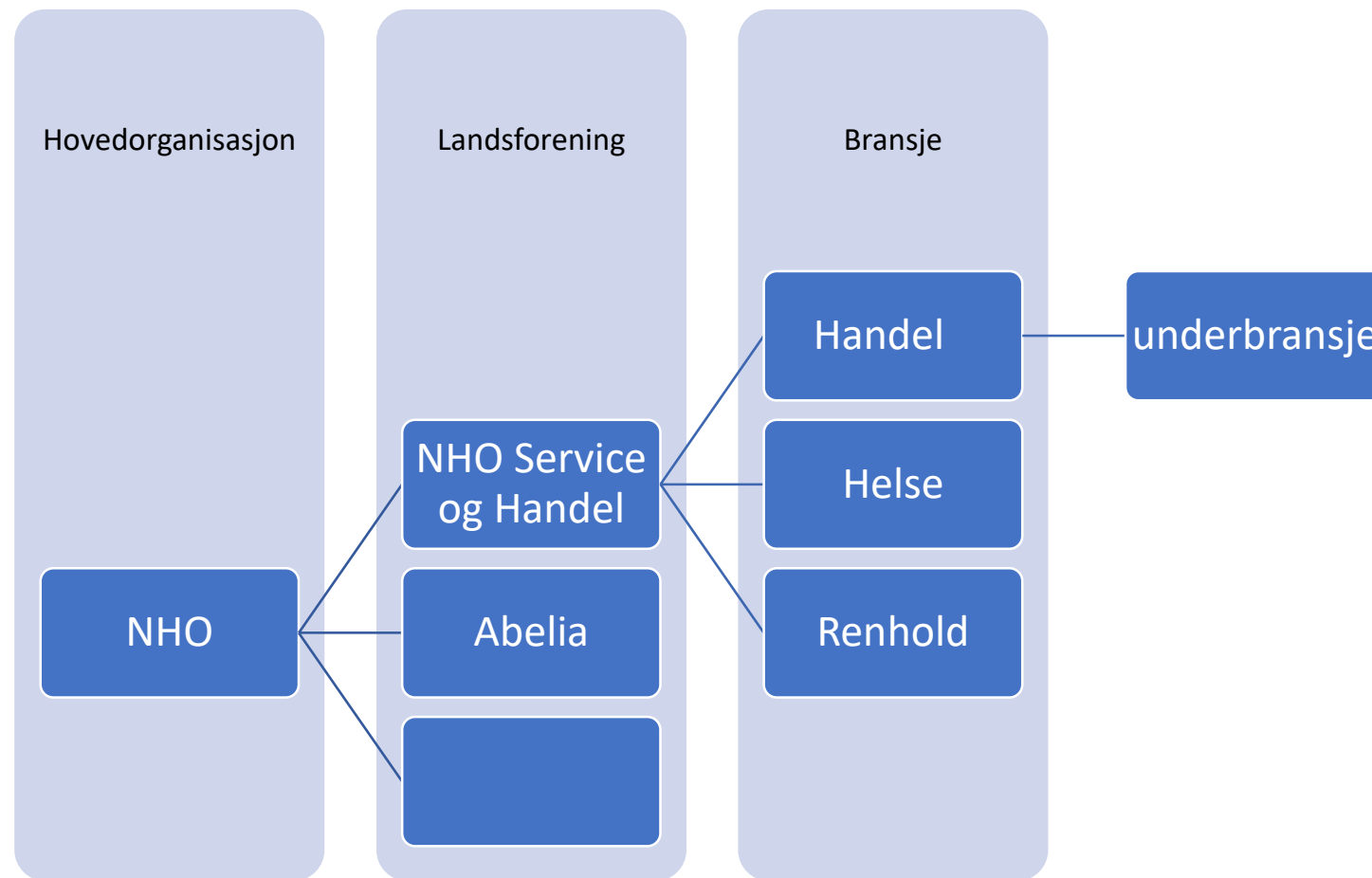
- Finne svar på medlemsspørsmålet + finansiering

«Den manglende lønnsomheten gjør det vanskelig med tilfredsstillende rekruttering i faget, og konkurransen fra lavkostland oppleves som en trussel».

Kirsti Kolle Grøndahl, leder for yrkesfaglig utvalg om immateriell kulturarv og verneverdige fag Oslo, 1. mars 2016

Denne utfordringen gjelder også for de fleste tradisjonshåndverksfagene i dag. I 2012 anslo Aftenposten at to av tre ferdigsydde bunader er produsert i Estland, Thailand eller Kina.»

Hvordan organisasjonene er sydd sammen og fungerer. Betaling til flere nivåer (bransje, landsforening og NHO)

Betalingsevne..

Innflytelse og makt
følger størrelse..

Spørsmål besvart?

- gjennom kva for tiltak og tilbod, kan ein hovedorganisasjon hjelpe denne gruppa av næringsdrivande handverkarar.
- Korleis kan eit slikt medlemskap gjera ein forskjjel for kvar enkelt medlem sine moglegheiter for lønsam næringsverksemd?
- Kva er dei gode grunnane for at denne gruppa bør vera del av trepartssamarbeidet?
- Og slik du kjenner feltet/gruppa – kva er argumenta for å heller laga seg ein frittståande organisasjon? Kva gjer det vanskeleg for denne gruppa å finna sin plass i dette systemet?

- Utfordringer med så små bedrifter/enkeltmannsforetak kontra deltakelse i organisasjoner som NHO og Virke.
En del avveiiinger, vurderinger og råd.